

Opinnäytetyö (AMK)

Esittävä taide | Teatteri

2023

Rami Laaksonen

Pitkän improvisaation opettaminen uusille tekijöille

– Improvisaationäytelmäpiiri Silmävoden matka
kohti pitkää improvisaatioteatteria

”Miten me tästä selvittää?”

- Simo 14.2.2023

Opinnäytetyö (AMK) | Tiivistelmä

Turun ammattikorkeakoulu

Esittävä taide | Teatteri

2023 | 22 sivua

Rami Laaksonen

Improvisaationäytelmäpiiri Silmävoden matka kohti pitkää improa

- pitkän improvisaation opettaminen uusille jäsenille

Improvisaationäytelmäpiiri Silmävode on pitkää improvisaatioteatteria harjoitteleva ryhmä, joka on pitkää improvisaatiota harjoitellut ja esittänyt keväästä 2022 alkaen. Tässä opinnäytetyössä otin huomioon ryhmän uudet jäsenet ja kokosin itselleni tärkeimmät asiat, jotka heille opetin aiheeseen liittyen, jotta sain heidät samalle tasolle muiden ryhmäläisten kanssa.

Vuoden alussa 2023 ryhmään tuli kolme uutta jäsentä, joista kaksi oli aktiivisesti mukana toiminnassa tammi-helmikuun aikana. Helmikuun puolella he olivat mukana tekemässä harjoituskerroilla jo pitkiä improvisoituja näytelmiä.

Tästä oli hyötyä itselleni, että pääsin jäsentämään sitä improvisaation pedagogiikkaa, jota olen harjoittanut käytännössä jo vuoden verran.

Asiasanat: improvisaatioteatteri, pitkä impro, pitkä improvisaatio

Bachelor's Thesis | Abstract

Turku University of Applied Sciences

Performing Arts

Theatre

2023 | 22 pages

Rami Laaksonen

Improvisation theater play circle Iloton's path towards long form improv

- teaching long form improv to new members of the group

Improvisation theater play circle Iloton is a group rehearsing long form improv and has done it since early 2022. In my thesis I had new members of our group in mind and taught them so they can get to the level of others of the group.

In the beginning of 2023 three new members arrived in our group. Two of them have been actively part of the group during the beginning of the year. In February those two already did long form improvisation plays with us.

This was useful for me so I finally wrote down what I have been working on for a year already.

Keywords: improvisation theater, long form improv, long form improvisation
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.

Sisältö

1 Johdanto	6
2 Improvisaatio	7
2.1 Improvisaatioteatteri	7
2.2 Improvisaationäytelmäpiiri Silmävode	8
3 Opettamisprosessin kuvaus	11
3.1 Ensimmäinen kokoontuminen – hyväksyminen ja leikki	11
3.2 Toinen kokoontuminen – määrittelemine	12
3.3 Kolmas kokoontuminen – vaihdot	12
3.4 Havaintoja vaihtotekniikoiden käytöstä	13
3.5 Neljäs kokoontuminen – dramaturgia ja dynamiikka	14
3.6 Viides kokoontuminen – koontia	17
3.7 Kuudes kokoontuminen – pitkä improvisaatio	18
4 Pohdinta	20
Lähteet	22

1 Johdanto

Kirjallinen opinnäytetyöni käsittelee improvisaationäytelmäpiiri Silmävodetta. Intohimo improvisaatioteatteria kohtaan on iskenyt itselleni jo vuosia sitten, mutta viime vuosina nimenomaan pitkä improvisaatio on puhutellut ja improvisaatioteatterin tekemisestä on tullut tavoitteellisempaa.

Tässä opinnäytetyössä paneudun ryhmämme toimintaan ja kehitän sitä erityisesti uusien jäsenten näkökulmasta. Tämä opinnäytetyö on tämän opettamisprosessini kuvausta tämän alkuvuoden opetuksista, joiden tarkoituksena on ollut saada ryhmämme uudet jäsenet samalle viivalle muiden kanssa.

Ryhmän yksi haasteista on ollut uusien jäsenten epämääräinen liittyminen. Tämä on motivoinut jäsentämään itselleni näitä opetuksia. Toimintaa on muokattu ryhmässä niin, että uudet jäsenet aloittaisivat samoihin aikoihin, jottei joka kerta tarvitsisi palata näihin perusteisiin.

Ryhmä on tehnyt syksyllä 2022 harjoituksissa jo kokonaisia improvisoituja näytelmiä sekä esityksissä elokuussa ja joulukuussa. Tehtävänä oli saada ryhmän uudet jäsenet tänä keväänä samalle tasolle, että pystyvät siihen samaan muiden ryhmäläisten kanssa.

2 Improvisaatio

Tässä luvussa käsittelen improvisaatioteatteria sekä improvisaationäytelmäpiirin taustaa.

2.1 Improvisaatioteatteri

Routarinne (2004, 6) toteaa, että elämä on improvisaatiota ja ettei ole ihmistä, joka käsikirjoittaisi päivänsä jokaisen repliikin. Arjessa tulee vastaan henkilöitä ja tilanteita, joihin ei millään tavoin pysty varautumaan eikä sanoja voi kirjoittaa toisen henkilön suuhun. Routarinteiden mukaan jokainen on kykenevä improvisoimaan eikä se vaadi mitään erityisiä taitoja. (Routarinne 2004, 6.) Jotkut voivat kokea tanssimisen kömpelönä ja naurettavana, mutta jos tanssilattialla tanssii kavereiensa kanssa ja vaikuttuu musiikista ja kavereiden tanssiliikkeistä, unohtaa itsensä, jolloin huomio on juuri siellä, missä pitääkin. Sama tavoite improvisaatiossakin on – mitään ei tarvitse osata, kunhan vain vaikuttuu ja on kiinnostunut ympäristöstään. (Routarinne 2004, 7.)

Teatteri-improvisaatiossa pyritään tilaan, jossa täydellisesti hyväksytään kanssänäyttelijöiden tarjoukset ja jossa ryhmäläiset muodostavat yhteisen kollektiivisen tajunnan, josta syntyy yhteisiä kohtauksia, lauluja, tarinoita ja kokonaisia näytelmiä (Routarinne 2004, 9). Joitain lainalaisuuksia improvisaatiossa kuitenkin on, kuten pelisäännöt eli jotkin raamit tekemiselle, jotka usein kehittyvät itsestään ryhmän edetessä (Koponen 2004, 17).

Pitkän improvisoidun näytelmän tekeminen on Pia Kopsen (2004, 58) mukaan käytännössä sarja lyhyitä kohtauksia. Hänen mukaansa pitkällä ja lyhyellä

muodolla ei ole eroa, sillä kyse on kuitenkin vain tarjousten hyväksymisestä ja ideoiden jatkamisesta eteenpäin. Haasteita pitkän improvisaation tekijälle on olla tyhjän päällä näyttämöllä ollessaan, vaikka päässä syntyy juonta eteenpäin vieviä kuvioita ollessa poissa näyttämöltä. Näyttelijän on oltava läsnä, luovuttava omista ideoistaan ja vaikututtava kanssanäyttelijän tarjouksista. (Koponen 2004, 58.)

Improvisaatio on vahvasti viihteellistetty ja usein mielletään komediaksi tai koomiseksi, mutta improvisaatio ei suoraan tarkoita komediaa (Kulhan & Crisafulli 2017, 3-4). Bob Kulhanin ja Chuck Crisafullin (2017, 4) mukaan improvisaatiota on monessa paikassa, kuten kirurgin työssä tai pelastustehtävissä eikä sen palkkiona ole naurut vaan onnistuneesti suoritettu tehtävä.

2.2 Improvisaationäytelmäpiiri Silmävode

Improvisaationäytelmäpiiri Silmävode on syksyllä 2020 perustettu improvisaatioryhmä. Ryhmä alkoi kahden ystävyksen aloitteesta, ja he kutsuivat ystäviään mukaan osallistumaan, joiden kanssa ovat harrastaneet improvisaatioteatteria aiemmin tai olivat muuten kiinnostuneita. Kokoontumiset olivat sunnuntaisin klo 11–13 marraskuun aikana salolaisen baarin Hometownin tiloissa, mutta valitettavasti toiminta ei päässyt vakinaistumaan, koska pandemian vaikuttamat rajoitukset estivät näiden kokoontumisten järjestämisen.

Lokakuussa 2021 toimintaa päästiin jatkamaan, mutta joulutauolla tuli taas ikäviä uutisia ja uusien rajoitusten myötä jälleen toiminta jouduttiin pistämään tauolle alkuvuodeksi 2022. Myös vakiintunut harjoittelupaikkamme

anniskeluravintola Hometown päätti lopettaa yritystoimintansa tuolloin tammikuussa, joten tarvittiin uusi harjoituspaikka. Rajoitusten hellitettyä toimintaa päästiin jatkamaan helmikuussa, kun saatiin uudet harjoitustilat Salon seurakunnalta Ollikan seurakuntakodilta.

Helmikuusta 2022 alkaen toiminta on ollut säännöllistä, ryhmä on viikottain kokoontunut eikä toiminta ole katkennut kuin heinäkuussa pidettiin kesätauko ja joulupäivänä emme kokoontuneet. Elokuussa 2022 ryhmä piti ensimmäisen julkisen esiintymisen Vuohensaarella, jossa Salon Teatteri esittää kesäteatteriaan. Ryhmä meni sinne heidän esityskautensa jälkeen esittämään improvisoidun näytelmän. Katsojia oli reilu 60, sisäänpääsy oli maksuton. Toinen esitys pidettiin joulukuun viimeinen päivän uuden vuoden kunniaksi Salon Teatterin Mariankadun yksikössä, joka jäi sen tilan toistaiseksi viimeiseksi esiintymiseksi. Siellä katsojia oli 91, liput maksoivat kymmenen euroa ja menivät Salon Teatterin toiminnan hyväksi.

Ryhmän jäsenet koottiin alun perin kutsumalla kavereita, joiden kanssa on teatteria harrastettu aiemmin tai joilla mahdollista kiinnostusta tähän lajiin olisi. Ensimmäisessä tapaamisessa meitä oli kymmenen, joista osa tippui ensimmäisten kokoontumisten jälkeen pois. Sitten mukaan on otettu pitkin matkaa uusia jäseniä, jotka ovat tästä kuulleet ja kiinnostuneet. Syksyllä 2022 ryhmä vakiintui melko hyvin, kun säännöllisesti harjoituksissa kävi tietty porukka. Joitain puheita oli uusista kiinnostuneista jäsenistä. Pohdin, että tällaiselle sisäinheittokokonaisuudelle on tarvetta, jotta saadaan uudet ryhmäläiset samalle viivalle muun ryhmän kanssa.

Alun perin ryhmässä itselläni ei ollut erityisesti ohjausvastuuta vaan enimmäkseen muut ohjasivat harjoitteet. Käytiin sekalaisesti improvisaatioteatterin perussääntöjä ja tekniikoita, pääpainona oli lyhyen

improvisaation tekniikat. Halu heräsi tehdä pitkää improvisaatiota ja keväällä 2022 itselleni siirtyi ohjausvastuu enimmäkseen. Tuolloin keväällä käytiin läpi pitkän improvisaation perusteita, ja huhti-toukokuussa tehtiin jo pitkiä improvisoituja näytelmiä.

Ryhmän jäsenet ovat aikuisia, ikähaitari reilu 20-vuotiaasta 60-vuotiaaseen. Sukupuolijakauma tällä hetkellä on aika tasainen. Yhdessä vaiheessa ryhmässä oli vain miehiä, mutta tällä hetkellä on ihan tyypillistäkin, että naisia saattaa olla enemmän harjoituksissa paikalla. Tyypillinen Silmävoden on 40-vuotias parrakas ja mahakas mies. WhatsApp-ryhmäämme kuuluu tällä hetkellä 17 jäsentä, mutta harjoitusten mediaaniosallistujamäärä on kuusi, haitari 3-10.

Monilla ryhmäläisellä on taustaa perinteisestä teatterintekemisestä ja lyhyestä improvisaatiosta, mutta ryhmässä on myös muutama jäsen, joilla ei ole kummastakaan kokemusta. Yksi oppimisen paikka monella jäsenillä kuten itselläni on ollut oppia pois lyhyen improvisaation tavoista ja maltaa keskittyä eri tavalla kohtauksen tekemiseen.

Haasteita ryhmässä on ryhmäläisten eritasoisuus ja sitoutumisen eri taso. Siksi teen tällaisen materiaalin itselleni, jonka tehtävänä on saada ryhmäläiset noin samalle tasolle, jotta päästään taas eteenpäin tekemisessämme. Vuodella 2023 on tulossa esityksinä ainakin kesäkiertue ympäri Varsinais-Suomea ja luultavasti myös Uudenmaan puolella, joten tavoitteellista suuntaa ryhmältä löytyy.

3 Opettamisprosessin kuvaus

Tässä luvussa kuvaan pitkän improvisaation opettamisprosessin ryhmämme uusille jäsenille tammi-helmikuun 2023 aikana.

Aloitimme vuoden harjoitukset heti tammikuun ensimmäisenä sunnuntaina, jolloin tuli yksi uusi jäsen ja seuraavalla viikolla kaksi. Tämän opinnäytetyön sisältö liittyy siis pitkälti näiden kolmen uuden jäsenen ohjaukseen. Prosessista on hyötynyt koko ryhmä.

3.1 Ensimmäinen kokoontuminen – hyväksyminen ja leikki

Yleensä pyrin välttämään hyvin tavanomaisten harjoitteiden vetämistä harjoituksissa, mutta harjoite swish-boing-bang on helppo ja nopea, jota saatan toisinaan vetää. Vedin sen ensimmäisissä harjoituksissa lämmittelyleikkinä, kun nämä kaikki kolme uutta olivat vuoden toisena sunnuntaina ensimmäistä kertaa kaikki paikalla. Ilahduttavaa oli huomata, että ilo löytyi siitä leikistä, vaikka se jossain määrin olikin tuttu, että sitä on joitain kertoja leikkinyt aiemmin. Siitä löytyi tekijöiltä nopeasti rohkeus mokata, joten tuli itselleni ajatus, että tässä olemme menossa oikeaan suuntaan.

Alussa lähdettiin liikkeelle improvisaation perussäännöstä ensimmäisellä kerralla eli hyväksymisestä. Kävimme joo ja –periaatetta läpi leikkimällä sitä käytännössä. Sanalla joo hyväksyttiin kaverin tarjous ja lisättiin siihen ja-sanalla jotain lisää. Näitä harjoitteita tehtiin eri pareissa lyhyitä kohtauksia. Yksi osallistuja totesi

näiden jälkeen, että on ymmärtänyt hyväksymisen aiemmissa improvisaatioharjoituksissa, mutta oivalsi nyt hyväksymisen lisäksi lisätarjouksen tekemisen eli tarinan jatkamisen ja-osalla.

3.2 Toinen kokoontuminen – määrittelemine

Toinen keskeinen käsitelty improvisaation aihe oli määrittelemine. Sitä tutkittiin niin, että tehtiin lyhyitä kohtauksia pareittain kaikki samaa aikaa. Nämä olivat myös lyhyitä kohtauksia, joiden jälkeen aina vaihdettiin pareja, jotta pääsee eri ihmisten kanssa työskentelemään. Ensimmäisellä kierroksella määriteltiin nimet. Sitten tehtiin kierros, jossa määriteltiin nimien lisäksi paikka. Sitten lisättiin aina jokaisella kierroksella jokin asia, joka piti tulla määrittelyksi kohtauksessa: henkilöiden välinen suhde, fyysinen tekemine, ammatit ja aika.

Kierrosten väleissä kysyin pareilta sattumanvaraisesti kysymyksiä heidän kohtauksistaan, kuten kysyin nimiä tai henkilöiden välisiä ammatteja. Osallistujat sanoivat kokeneensa tämän hyvänä harjoitteena, koska huomaavat usein unohtavansa nimet tai muita asioita, kun kohtauksia tehdään, niin tämä oli hyvä harjoite ihan teknisesti vain harjoitella kohtauksen ja hahmojen määrittelyjä.

3.3 Kolmas kokoontuminen – vaihdot

Kolmannella kerralla harjoiteltiin vaihtotekniikoita, joita ryhmällä on ollut kolme. Näyttelijät, jotka eivät ole kohtauksessa mukana, ovat reunoilla tai vaihtoehtoisesti verhoissa ja voivat seuraavilla keinoilla leikata kohtauksen eli lopettaa edeltävän ja aloittaa uuden.

Eteen/edestä käveleminen

Tässä tekniikassa näyttelijä kulkee kohtauksen edelle ottamatta kontaktia näyttämöllä oleviin näyttelijöihin. Lavalla olevien näyttelijöiden tehtävä on siirtyä sivuille, jotta kohtauksen leikannut näyttelijä voi aloittaa uuden kohtauksen.

Läpsystä vaihto

Tässä tekniikassa sivussa oleva näyttelijä läpsäyttää lavalla olevia näyttelijöitä, jotka haluaa pois näyttämöltä ja lavalle jää leikkauksen tehnyt henkilö ja näyttelijä tai näyttelijöitä, joita leikannut henkilö ei ole läpsyttänyt pois lavalta.

Crossfade

Tässä tekniikassa joku sivussa oleva näyttelijä aloittaa jonkin yksinkertaisen äänen ja liikkeen, johon kaikki muut näyttelijät yhtyvät ja kävelevät ristiin lavan poikki. Kuka tahansa näyttelijöistä voi päättää jäädä näyttämölle tästä, kun kävellään poikki lavan. Liike ja ääni voi olla ja usein onkin inspiroitunut edeltävästä kohtauksesta, ja sitä voi käyttää hyvin aloittaakseen uuden kohtauksen.

3.4 Havaintoja vaihtotekniikoiden käytöstä

Näitä keinoja käsiteltiin niin, että käytiin yhtä tekniikkaa kerrallaan läpi. Tehtiin vaihtoja siis ensin hyvä tovi vain eteen kävelemisellä, sitten pelkästään läpsyllä ja sitten vielä pelkästään crossfadella. Tässä ryhmäläiset huomioivat, että ensimmäisessä vaihtotekniikassamme on tyypillistä, että aloitetaan aivan uusia

kohtauksia, jotka vievät esitystä eri paikkoihin eikä välttämättä suoraan ole selvää jatkumoa edeltävään tai edeltäviin kohtauksiin.

Toisesta vaihtotekniikasta taas huomiona oli se, että se tarjoaa usein jatkumon, koska hahmoja jatkaa kohtauksesta toiseen, niin kohtauksessa on aina joku hahmo, jolla on jo taustaa uuden kohtauksen alkaessa. Tämä siis pitää paikkansa tietenkin vain silloin, kun tehdään vain tällä yhdellä vaihtotekniikalla.

Kolmannesta vaihtotekniikasta oli huomioita, että se tekee kohtauksista helposti paljon korkeaaenergisempiä, koska joukko ihmisiä leikkaa lavan poikki tehden jotain ääntä ja liikettä, jolloin leikatessa näyttämöllä on aika paljon energiaa. Kohtaus alkaa myös usein sillä liikkeellä ja äänellä, vaikka sille annettaisiinkin täysin eri merkitys kuin mistä se on alkanut, niin se on heti energistä toimintaa. Tätä vaihtotekniikkaa tehtiin vielä uudestaan seuraavallakin kokoontumiskerralla, sillä tämä tekniikka on jäänyt ryhmällämme paljon pienempään rooliin kuin kaksi muuta.

Viimeisimpänä tällä kerralla, kun harjoittelimme vaihtoja, otimme kaikki vaihtotekniikat käyttöön ja teimme sattumanvaraisia kohtauksia vain harjoitellaksemme näitä vaihtotekniikoita. Ilo oli huomata, että crossfade-vaihtotekniikkaa käytettiin myös runsaasti, kun se on tosiaan jäänyt ryhmällämme vähän paitsioon. Voi tietty olla, että se oli nyt helppo, kun oli tuoreena mielessä.

3.5 Neljäs kokoontuminen – dramaturgia ja dynamiikka

Neljännellä kerralla osana lämmittelyä kävimme perinteistä tarinan kaarta läpi eli otimme satukaava-harjoitteen Simo Routarinteen (2004, 194) tempukirjasta.

Satukaava:

Olipa kerran...

Joka päivä...

Kunnes eräänä päivänä...

Siitä seurasi, että...

Kunnes viimein...

Sen päivän jälkeen.

Satukaavaa tehtiin niin, että seisottiin piirissä ja kerrottiin tarinaa yhdessä, niin että seuraava piirissä oleva aloittaa aina seuraavalla lauseella jatkaen tarinaa. Tämä hyvin pelkistetty dramaturgian runko toimii hyvin pohjana myös pitkään improvisaatioon. Aloituskohdauksissa esitellään hahmot, jolloin nähdään tarinoiden ”olipa kerran” ja ”joka päivä” -osuudet. Näitä olemme harjoitelleet aiemmin ja vastedeskin. Tällä kerralla harjoiteltiin aloituskohdauksia, joissa tarkoituksena nimenomaan esitellä hahmo ja tämän rutiini.

Monella ryhmäläisellä on kokemusta lyhyestä improvisaatiosta, jossa usein tehdään hauskoja nopeita leikkejä. Tämä on haastanut ryhmäläisiä itseni mukaan lukien, että ei lähde hakemaan nopeita nauruja ja luomaan konfliktia heti alkuun. Ystäväni kertoi, että heidän improvisaatioryhmässään on alkukohdauksiin viisaus, että ”saa olla tylsä” ja se on mielestäni ollut hyvä viisaus. Ei tarvitse tapahtua mitään ihmeellistä, kun tehtävä vain on esitellä henkilöt. Jos konflikti muodostuu,

niin se pakottaa ratkaisemaan sen pian eikä se ole merkityksellistä, koska emme tunne vielä roolihahmoja.

Havaintojeni mukaan tyypillisiä konflikteja, joita ilmenee erityisesti aloittelijoilla, on negatiivinen asenne toiseen näyttämöllä olevaan hahmoon. Negatiivinen asenne johtaa hyvin pian jännitteeseen suhteeseen, jolloin ajaudutaan vauhdilla konfliktiin. Harjoittelimme näitä aloituskohtauksia niillä ohjeilla, että muistetaan määritellä, vältetään konfliktia ja saa olla tylsä. Yksi pari aloitti niin, että toinen aloitti fyysisen toiminnan siirtelemällä tuoleja. Toinen näyttelijöistä liittyi kohtaukseen ja aloittaa sanomalla ”ei niitä tuoleja tuolla tavalla laiteta”. Keskeytin kohtauksen heti ja kysyin katsojilta, oliko konfliktia, jolloin konfliktin luonut näyttelijä tokaisi, että tajusi heti, mikä meni pieleen. Uusi kohtaus aloitettiin, ja näyttelijät kykenivät välttämään konfliktin aloituskohtauksessaan. Yksi katsojista totesi, että konfliktiin on todella helppo mennä.

Harjoittelimme myös kohtauksen sisäistä dynamiikkaa harjoitteella, jonka opin Sinimaria Tomperilta kevään 2022 improvisaatiokurssilla, joka koulussamme järjestettiin. Siinä on viisi eri ”vaihdetta”, joiden välillä hypitään. Harjoitteen ohjaaja sanoo aina, mikä vaihde on seuraavaksi.

1. Henkilöt puhuvat niitä näitä
2. Henkilöt puhuvat suhteestaan toisiinsa
3. Näyttelijät pitävät viisi sekuntia hiljaista ennen omaa repliikkiään
4. Fyysinen toiminta, jonka aikana saa näkyä suhde toiseen hahmoon, ei puhetta
5. Hiljaisuus

Tästä tullut yksi lempiharjoitteistani, koska itselle tämä on auttanut siinä, että ei tarvitse koko ajan puhua vaan voi myös toimia ja samoja huomioita tuli taas ryhmäläisiltä. Olemme käyttäneet tätä aika paljon jo aiemmin harjoituksissa ja esimerkiksi ennen uuden vuoden esitystä osana lämmittelyä käytimme tätä. ”Hiljaisuus puhuu välillä niin paljon enemmän kuin sanat”, totesi eräs ryhmäläinen.

3.6 Viides kokoontuminen – koontia

Seuraavalla kerralla paikalla oli vähemmän ihmisiä paikalla ja näistä tänä vuonna aloittaneista vain yksi, joten heitin romukoppaan suunnitelmani kerran varalle ja ajattelin, että tekisimme pitkän improvisoidun näytelmä, jollaisia ryhmä ei ollut hetkeen tehneet ja yksi tämän kertalaisista ei ollut tehnyt koskaan. Opastin teknisesti sen, mitä lähdemme tekemään eli aloituskohtaukset, joiden jälkeen lähdemme tekemään vapaamuotoisesti kohtauksia niillä hahmoilla, jotka olivat alussa ja jossain välissä pidetään väliaika.

Kerta meni hyvin ja loppupurussa tämä ensikertalainen totesi olleensa paikoin hukassa, mutta päässeensä mukaan ja paikoittain koko onnistuneensa. En tiedä, onko jokin lainalaisuus, että aloittavat improvisoijat ajautuvat tekemään helposti mielisairaita tai muistisairaita hahmoja, mutta se saattaa olla se turvallinen ratkaisu tehdä, kun ei pysty todellakaan omaksumaan kaikkea sitä informaatiota, mitä esityksessä on. Tässä pitkän improvisoidun näytelmän ensikertalainen päätyi loppujen lopuksi tekemään mieleltään sairasta hahmoa, joka kuvittelee asioita.

Olemme viime aikoina käyttäneet pitkän improvisaation rakennetta, jota ainakin Draama blogissa (2018) kutsutaan nimellä tilkkutäkki. Itse en ole käyttänyt sitä nimeä koskaan, vaan olen ryhmämme kanssa puhunut ehkä vähän haastavammin tekniikasta nimellä AB-CD-EF, kun toinen käyttämämme tekniikka on La Ronde, josta käytämme niin ikään haastavampaa nimeä AB-BC-CD.

Tilkkutäkissä on siis tyypillisesti parillinen määrä näyttelijöitä, jotka sitten pareittain esittävät kohtauksen. Ryhmä on tehnyt tätä niin, että on tehty kaksi aloituskierrosta pareittain, jolloin pyritään välttämään konfliktia, ja sitten on ryhdytty tekemään vapaamuotoisesti kohtauksia. Usein orgaanisesti johonkin kohtaan tulee väliaika, väliajan jälkeen jatkamme ja tarina loppuu, kun loppuu. Tämä on meidän sovelluksemme ollut, ja tätä olen nyt opettanut uusillekin jäsenille. Haasteita tässä tekniikassa on, että hahmoja tulee paljon eikä välttämättä muodostu selkeää päähenkilöä eikä sellaista ole valittu, jolloin tarina osaltaan kärsii. Tämä tulee olemaan oma tulevaisuuden kehityksen paikka.

3.7 Kuudes kokoontuminen – pitkä improvisaatio

Kuudennella kerralla paikalla oli kuusi osallistujaa, joista kaksi oli näitä tänä keväänä aloittaneita. Toinen näistä osallistunut joka kerta, toinen puoleen kerroista. Kolmatta ei ole näkynyt pitkään aikaan. Kuten aiemmin mainitsin, niin ”tilkkutäkki”-tekniikkaa on hyvä vetää parillisella määrällä, niin ajattelin heittää tämän toisenkin uuden jäsenen kylmään veteen ja lähdimme tekemään pitkää improvisoitua näytelmää.

Aloituskohtauksen jälkeen tämä jäsen, joka ensimmäistä kertaa teki nyt kokopitkää improvisoitua näytelmää, keskeytti ja kysyi, miten voi liittyä kohtaukseen toisen ihmisen kanssa olematta kontaktissa lavalla olevaan henkilöön samoin tein. Yritin selittää, mutta näyttelijä vähän turhautui tähän, kun koki keskeyttämisellään häirinneensä esitystä ja lähtikin tekemään muuta toimintaa. Hän pääsi mukaan tosin todella hyvin, ja hän rohkeasti myös leikkasi kohtauksia ja aloitti uusia, mikä tuntuu olevan usein aloittelijoille suuren kynnyksen takana. Toinen uusista jäsenistä, joka oli jo edeltävällä kerralla tehnyt pitkän näytelmän, sanoi kokeneensa tämän nyt jo helpommaksi, koska koki päässeensä lajiin sisälle. Tämä, joka nyt ensimmäistä kertaa teki kokonaisen näytelmän, kertoi kokeneensa onnistumisen hetkiä, vaikka koki olleensa alussa hukassa.

Seuraavalla kerralla olikin ihmisillä kiireisempi sunnuntai, joten meitä oli paikalla vain kolme henkilöä, jotka ovat olleet ryhmässä jo pidempään, joten päätin, että lähdemme kokeilemaan kolmen henkilön pitkää improvisoitua näytelmää. Samanlaisia pääsimme tekemään syksyllä myös pari kertaa, ja niistä jäi todella hyvä mieli ja siinä on asia, jota olisi todella kiinnostavaa lähteä kehittämään myös pidemmälle.

4 Pohdinta

Uusia jäseniä ilmestyy ryhmään vähän väliä, joten harjoitusohjelman suunnittelu uusille tulokkaille osoittautui tarpeelliseksi. Uskon tämän palvelen ainakin itseäni jatkossa uusien jäsenien vastaanottamisessa ja kouluttamisessa.

Mielestäni onnistuin ihan hyvin siinä, mitä lähdin tekemään. Mietin, miten saan uudet jäsenet samalle osaamisen tasolle muiden ryhmäläisten kanssa. Kolme uutta jäsentä liittyi tammikuun alussa ryhmään, yksi näistä ei ole ilmaantunut paikalle enää sittemmin, mutta kaksi näistä on ollut aktiivisesti mukana ja innostuneita. Toinen näistä on tehnyt yhden, toinen jo kaksi pitkää improvisoitua näytelmää ja onnistumisen kokemuksia satelee vähän väliä.

”Aina kun me kokoonnutaan tänne, niin maailma on yhtä tarinaa rikkaampi.”
(tutkija Laaksonen)

Olisin halunnut hypätä vielä joihinkin improvisaation perusteisiin. Esimerkiksi statusten harjoittelu olisi ollut minusta aiheellista, mutta suunnitelmani muuttuivat, koska tuntui tärkeämmältä käydä vaihtotekniikoita läpi syvemmin. Improvisaation perusteet ovat niin keskeisiä asioita, että niihin palataan vielä lähitulevaisuudessa.

Toinen oppimisen paikka on dramaturgia. Ryhmässä on työstetty usean päähenkilön tarinaa. Seuraavaksi etsitään päähenkilö, jonka tarinaa tuetaan yhdessä.

Kaksi uutta jäsentä on saatu samalle lähtötasolle muiden aktiivisten osallistujien kanssa, mutta haastetta on tuonut se, että osa ryhmäläisistä ei ole ollut pitkiin aikoihin yhteisissä harjoituksissa. Näin he ovat jääneet jälkeen ja ilmestyessään toisinaan paikalle otetaan pari askelta taaksepäin. Vuoden alussa tehtiinkin linjaus, että uusia jäseniä ei tänä keväänä oteta, jotta pystytään keskittymään työskentelemiseen aktiivisten ryhmäläisten kesken.

Improvisaationäytelmäpiiri Silmäveden tulevaisuudessa siintää tuleva kesäkiertue, joka vie ryhmän ainakin Mathildedaliin, Saloon ja Perniöön. Sitä varten kootaan ryhmästä joukko, joka valmistelee esitykset. Sunnuntain kokoontumiset jatkuvat, koska ne ovat osoittautuneet kaikille mielenterveyttä hoitavaksi ja jaksamista edistäväksi toiminnaksi.

Lähteet

Kenttälä, Veera 2018. Pitkiä improteknikoita. Draamanörtti. Matka pimeydestä valoon ja takaisin. Viitattu 23.3.2023. <https://draama.blog/2018/11/12/pitkia-improteknikoita/>

Koponen, Pia. 2004 Improkirja. Helsinki: Like.

Kulhan, Bob, & Chuck Crisafulli 2017. Getting to "Yes and": The Art of Business Improv. Stanford, California: Stanford Business Books, 2017.

Routarinne, Simo. Improvisoi! Helsinki: Tammi, 2004.